

ชื่อเรื่อง	ชนิดพืชต่างถิ่นที่รุกรานในพื้นที่มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผู้วิจัย	สิริวัลย์ ยิ่งมาก
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชิดศักดิ์ ทัพใหญ่
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี วท.บ. (ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2562
คำสำคัญ	ชนิดพันธุ์ต่างถิ่น พืชต่างถิ่นที่รุกราน มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทคัดย่อ

การศึกษาชนิดพืชต่างถิ่นที่รุกรานในพื้นที่มหาวิทยาลัยนเรศวร มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุชนิดศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์ อนุกรมวิธาน และการกระจายของชนิดพืชต่างถิ่นที่รุกราน ที่พบในพื้นที่มหาวิทยาลัยนเรศวร อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ดำเนินการสำรวจและเก็บตัวอย่างพืชในพื้นที่ศึกษา ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนตุลาคม 2562 ผลการศึกษา พบชนิดพืชต่างถิ่นที่รุกรานจำนวน 11 วงศ์ 16 สกุล 16 ชนิด จำแนกเป็นพืชล้มลุกจำนวน 7 ชนิด (44%) ได้แก่ ป้านนงไฉ้ (*Bidens pilosa* L.) สาบเสือ (*Chromolaena odorata* (L.) R.M.King & H. Rob.) หญ้ายาง (*Euphorbia heterophylla* L.) บานไม่รู้โรยป่า (*Gomphrena celosioides* Mart.) ไมยราบ (*Mimosa pudica* L.) ต้อยติ่ง (*Ruellia tuberosa* L.) และตีนตุ๊กแก (*Tridax procumbens* L.) พืชเลื้อยล้มลุก จำนวน 3 ชนิด (19%) ได้แก่ เถาคันขาว (*Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch.) กระทกรก (*Passiflora foetida* L.) และกระดุมทองเลื้อย (*Sphagneticola trilobata* (L.) Pruski) พืชน้ำ จำนวน 3 ชนิด (19%) ได้แก่ ผักตบชวา (*Eichhornia crassipes* (Mart.) Solms) แวนแก้ว (*Hydrocotyle umbellata* L.) และธูปฤาษี (*Typha angustifolia* L.) หญ้า จำนวน 2 ชนิด (12%) ได้แก่ หญ้าขน (*Brachiaria mutica* (Forssk.) Stapf) และหญ้าคา (*Imperata cylindrica* (L.) Raeusch.) ไม้ต้น จำนวน 1 ชนิด (6%) ได้แก่ กระถินยักษ์ (*Leucaena leucocephala* (Lam.) de Wit) โดยชนิดพืชต่างถิ่นที่รุกรานที่พบมากที่สุด ได้แก่ บานไม่รู้โรยป่า ตีนตุ๊กแก ต้อยติ่ง กระดุมทองเลื้อย หญ้าขน สาบเสือ ไมยราบ และกระถินยักษ์ ตามลำดับ สำหรับบริเวณที่พบชนิดพันธุ์ที่รุกรานเป็นจำนวนมากนั้น ส่วนใหญ่เป็นบริเวณที่มีแสงแดดจัดและมีความชื้นสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณแนวรั้วของมหาวิทยาลัย ที่ไม่ค่อยมีการจัดการและควบคุมวัชพืชมากนัก

Title Invasive Alien Plant Species in Naresuan University
Author Siriwan Yingmak
Advisor Assistant Professor Chirdsak Thapyai, Ph.D.
Academic Paper Thesis B.Sc. in Natural Resources and Environment,
 Naresuan University, 2019
Keywords Exotic species, Alien plant species, Naresuan University

ABSTRACT

Invasive Alien Plant Species in Naresuan University was conducted for species identification, botanical character investigation, taxonomic study and distribution of alien plant species found in Naresuan University campus, Muang district, Phitsanulok province. Plant surveying and specimen collecting were carried out from January to October 2019. There were 11 families, 16 genera and 16 species of alien plant species enumerated from study area. Alien plant species were classified as herbs for 7 species (44%) i.e. Spanish needles (*Bidens pilosa* L.), Christmas bush (*Chromolaena odorata* (L.) R. M. King & H. Rob.), Painted spurge (*Euphorbia heterophylla* L.), Gomphrena weed (*Gomphrena celosioides* Mart.), Sensitive plant (*Mimosa pudica* L.), Fever root (*Ruellia tuberosa* L.) and Coat buttons (*Tridax procumbens* L.). Herbaceous climbers were 3 species (19%) as Thicket creeper (*Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch.), Stinking passion flower (*Passiflora foetida* L.) and Creeping daisy (*Sphagneticola trilobata* (L.) Pruski). Aquatic plants were 3 species (19%) as Water hyacinth (*Eichhornia crassipes* (Mart.) Solms), Water pennywort (*Hydrocotyle umbellata* L.) and Lesser reedmace (*Typha angustifolia* L.). Finally, grasses were recognized 2 species (12%) as Para grass (*Brachiaria mutica* (Forssk.) Stapf) and Cotton wool grass (*Imperata cylindrica* (L.) Raeusch.). Tree has only 1 species (6%) as Brown salwood (*Leucaena leucocephala* (Lam.) de Wit). The common alien species were Gomphrena weed, Coat buttons, Fever root, Creeping daisy, Para grass, Christmas bush, Sensitive plant and Brown salwood respectively. Mainly habitats of alien plant species are moisture and sunny places especially alongside the campus fence that less care of weed control.